

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 16. Pij V. & aliorum Principum dona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

aureorum millium Lauretanæ Domui accessit, haud leue subsidium benignitatis, cultusque diuini. Hæc autem fere omnia, sub Pio Quinto Pontifice, superfluente pecunia comparata. Adeo quod abunde dabatur pauperibus ingenti foenore reddebatur. Deum cum hominibus liberalitate certare diceres. Quin etiã Pius Dei Vicarius diuinum pro virili parte consilium iuuit. Nunquam enim cuiusquam gratia, aut preces flectere eum potuere, vt vota in Lauretanæ Domus emolumentum cedètia in alia pietatis opera conuerteret. adeo fixum habebat, vnde accepta essent beneficia à vouentibus, inibi vota soluenda: nec vsquam melius votiua munera, quam in Lauretanæ Domus ornamentis, & hospitalitate collocari.

Pij Quinti, & aliorum Principum dona.

Cap. XVI.

NEC nullam Pius Pontifex sui erga Lauretanam Virginem meriti gratiam, ac mercedem retulit. Michaellem Bonellum Cardinalem Alexandrinum sororis filium graui, periculosoque implicitum morbo, iamque morti proximum dolens, B. Virgini Lauretanæ pro illo vota fecit. haud frustra. Extemplo Pij Pontificis preces auditæ, moribundo Cardinali salus reddita. Et Pontifex voti compos celeritati diuini muneris pari religionis celeritate respondit. Vt primum Michael per valetudinem iter illud exsequi potuit, eum ad Lauretanam Virginem misit, receptæ diuinitus salutis testem votiuo cum dono futurum. Donum fuit aræ, & Sacerdotis præclara vestis argentea, opere crispo, hoc insignius quod, & pro egregij Cardinalis salute, & à Pio Pontifice mittebatur. Nec facile alias plura Lauretum tam paucis annis Cardinalium munera allata. Cardinalis Mantuani aræ ornatus ex veste Attalica. Cardinalis S. Georgij ex eadem materia vestis sacer-

Bb

dotalis.

Card. Mon.
ini D.
Card. R.
ini D.

Card. Mon.
Pij V. Decretum.

Card. Mant.
Donum.

Card. Mant.
ini D.
Card. R.
ini D.
Card. Vanc.

Anna. Laur.
Riev.
Pij V. vota,
ac D.

Card. Alexandrini D.

Card. Mantuani D.
Car. S. Georgij D.

Card. Montini D. dotalis. Cardinalis Montini aræ amictus ex Attalica veste bifariam crispante. Cardinalis Riarij aræ, & sacerdotis ornatus ex veste Damascena, effigiesque Christi, & candelabra cubitalia ex argento, haud vulgari opere facta. Cardinalis à Monte Alto (is postea Xystus Quintus Pontifex fuit) duplex altarium, simplex sacerdotis, ac ministrorum solennibus sacris operantium amictus, ex veste Damascena aureis floribus ingentibus pulchre, sciteque distincta. Cardinalis Sittici ab Altaemps sacerdotalis ornatus ex auro, argentoque, opere quâ reticulato, quâ Phrygio contextus. Cardinalis Perusini sacerdotalis amictus opere Phrygio conspicuus: alius huic fere geminus eadē materia, & opere Cardinalis Pacechi. Denique Cardinalis Vinerij pluuiiale præclarum, sacerdotisque, ac ministrorum solemnem caerimonia sacrificantium vestes aureæ, ingentibus floribus; auro crispo, & opere Phrygio insignes. Nec ciuitatum munera desiderata. Camertes pluuiiale ex textili aureo: Fabrianenses calicem argenteum magnitudine, ac pondere egregium: Viterbienses aræ amictum ex auro, argentoque contextum Lauretanæ Virgini dona portarunt. His accessere alia haud ignobilia, vel illustrium virorum, vel ignotorum hominum dona, quorum memoria, nescio quo casu intercidit. Exstat nudi pueri statua pene cubitalis ex auro solido, mira arte perfecta, cuius author, & causa non proditur. alij alio trahunt. vulgatiores fama est, votiuum donum esse Principis Asculani vnus è Regni Neapolitani proceribus: ei filium in Principatus auiti spem genitum, pede, manuque contracta deformem fuisse. Cæterum B. Virgine Maria Lauretana à parentibus inuocata, votoque pro filij incolumitate suscepto, diuinitus illi vsum redditum esse membrorum. Et sane huic famæ ipsius quoque statuæ habitus ac gestus fauent. Exstant alia præterea dona eiusmodi, quorum nulla, quod sciam, in litterarum monumentis exstat memoria. Huius quippe tempestatis codex donorum, decen-

decennium ferme complectens, aut intercidit, aut meas effugit manus. Proinde quæ dona extremum Pij Quinti, primumque Gregorij XIII. Pontificatum attigerunt, eorum memoriam, quia non accepi, non queo prodere. Cætera cum fide tradidi, uti accepi ex monumentis litterarum. Per id tempus argentea simulacra Asculi, Recineti, Montis sancti, Bononiæ, Mediolani, & alia, quæ in sacrario hodie visuntur, B. Virgini dicata existimo.

Bern. Cyril.

Alij ab inundatione fluminis, alij à tempestate maris, & prædonibus liberantur.

Cap. XVII.

Complura etiam huius tempestatis produntur miracula. Dominicus à Castro Florentino homo rusticanus hæud procul Elsa flumine in tugurio habitabat cum socijs duobus. Nocte igitur quadam maximis imbribus Elsa super ripas effusus, longe, lateque vicinos campos inundare coepit. Inde ingenti ruens impetu, quicquid obuium erat, secum trahere. Ibi Dominicus sævientis annis murmure excitus somno, caput effert tugurio: late stagnantes circa campos, aduentantemque fluuium conspiciat. Ergo veritus, ne ingruente eluione, obrueretur vniuersis, extemplo cum socijs tugurij culmen ascendit. ibi gliscente periculo perstabat, subinde Lauretanam Virginem inclamans. Nixa erat casa stipitibus parum alte defixis, structa ex cratibus, stipulaque. Hanc igitur cum tribus illis fastigio insidentibus humo auulsam rapidus annis abripuit. Nec tamen eis imploratæ Mariæ auxilium defuit. Casa illa vagantis licentia fluminis per duo circiter milia passuum circumlata, tandem ad ingentem accedit arborem. Illi per fugium diuina ope nacti, omisso tugurio, arborem strenue scandunt. ibique manent, quoad remissa aquarum vi, fluuius iam lenior se in alueum recipiat. Ita

Trad. Laur.
Ann. Laur.
Rier.